

Barnkonsekvensanalys (BKA)

För detaljplan Nöttnäpparen 26, m.fl.

Munktellstaden
Eskilstuna kommun

Bakgrund

Centralt i Eskilstuna tätort tar kommunen fram en detaljplan för ny grundskola F-9, kontor, bostäder, parkeringsgarage och verksamhetslokaler för handel/centrumändamål. För att säkerställa skolelevers vistelse på samt till och från platsen avser planen stärka trafiksäkerheten på Munktellgatan och Gustafsvägen genom en omgestaltning av gaturummet så att gång- och cyklister prioriteras. Vidare syftar planen till, genom en omgestaltning av gaturummet på Munktellgatan, bidra till att möjliggöra utvecklingen av ett grönt stråk mellan åstråket vid Eskilstunaån och Årby naturreservat – omnämnt Årbystråket i kommande grönplan. Vidare ska ovanstående åtgärders inverkan på riksintresset Eskilstuna D5 prövas. Eftersom detaljplanen bedöms ge direkta och påtagliga konsekvenser för barn ska en barnkonsekvensanalys (BKA) utföras.

Barnkonventionen och barnkonsekvensanalys

Barnkonventionen

FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn. De fyra grundpelarna i konventionen är:

Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras

Artikel 3: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 6: Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

Sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen lag i Sverige vilket innebär att det är en skyldighet att tillämpa ett barnrättsperspektiv och därmed beakta barns rättigheter i detaljplaneprocessen.

Barnkonventionens artikel 3 anger att en prövning av barnets bästa ska göras i alla frågor som rör barn. Ett verktyg för att förverkliga barnkonventionen och pröva barnets bästa är att utföra en BKA. En BKA är en systematisk prövning av barnets bästa som syftar till att i ett tidigt skede undersöka hur barn påverkas av en förändring, ett förslag eller beslut. En BKA i ett tidigt skede i planerings- eller beslutsprocessen kan belysa om åtgärden eller beslutet kommer att få direkta och påtagliga konsekvenser för barn. Resultatet ska påvisa intresseavvägningar och barnets bästa i frågan för att utgöra underlag till planarbetet och politiska beslut

Styrdokument

Utifrån FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030, arbetar Eskilstuna kommun för ett långsiktigt hållbart samhälle med goda jämlika levnadsvillkor. Denna BKA utgår särskilt från mål 3 Hälsa och välbefinnande, mål 4 God utbildning för alla, mål 5 jämställdhet, mål 10 Minskad ojämlikhet och mål 11 Hållbara städer och samhällen.

I Eskilstuna kommuns årsplan 2020 beskrivs hur kommunen ska arbeta med förverkligandet av barnkonventionen. Årsplanen anger att alla förvaltningar och de som tar beslut som påverkar barn ska se över hur barnkonventionen följs. Här lyfts vikten av kunskapshöjning kring barnkonventionen och BKA i det fortsatta arbetet med att systematiskt sätta barnets rättigheter i fokus.

Ett processområde för att nå en hållbar utveckling i kommunen är att värna demokrati. I Eskilstuna kommun ska arbetet med delaktighet och jämlikt inflytande sätta särskilt fokus på flickor och pojkar. Det innebär att kommunen ska utveckla arbetet med BKA och i högre grad involvera barn i frågor som berör dem.

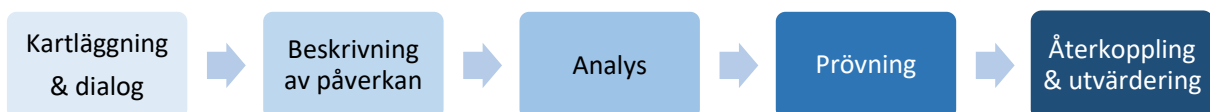
Ett styrdokument som ligger till grund för denna BKA är Eskilstuna kommuns riktlinjer för friytor vid kommunala och fristående skolor och förskolor som kommunfullmäktige antog 14 maj 2020. Beslutet vinner laga kraft den 17 juni 2020 (om det inte överklagas) och därmed utgör riktlinjerna en utgångspunkt för planering och utformning av förskolor och skolor med tillhörande gårdsmiljöer.

Syfte

Syftet med denna BKA är att kartlägga barns behov och utreda konsekvenser som detaljplanen får för barn. Fokus ligger i detta fall på den nya skolan med skolgård men även frågor som rör trafik och områdets lämplighet som helhet analyseras. Utifrån det som bedöms vara barnets bästa avses analysen mynna ut i underlag och förslag till åtgärder som hanteras i förslaget inför granskningen.

Metod

Barnombudsmannen och Sveriges kommuner och Regioner (SKR) har tagit fram förslag på hur processen för prövning av barnets bästa kan gå till. Med utgångspunkt i detta samt andra kommuners exempel på BKA-processer har metoden för BKA i detta detaljplaneprojekt formats. Denna BKA innehåller följande steg: kartläggning och dialog, beskrivning av förslagets och närliggande projekts påverkan, analys, prövning och redovisning samt utvärdering och återkoppling (se processpil nedan). För att kunna avgöra barnets bästa ska följande tre perspektiv genomsyra BKA-processen: barnens egna perspektiv, tjänstepersoners tillämpning av barnperspektivet och barnrättsperspektivet.

Kartläggning & dialog

Initialt görs en kartläggning av förutsättningar som syftar till att beskriva hur situationen ser ut för barn idag. Vilka barn berörs? Vad finns det för funktioner för barn inom och i anslutning till planområdet? Hur ser mobiliteten och trafiksäkerheten ut idag? Finns det olika störningar och hur upplevs tryggheten för barn idag?

I kartläggningen inhämtas kunskapsunderlag såsom lagstiftning, forskning och teorier, beprövad erfarenhet, rådande praxis m.m. som handläggaren bedömer vara relevant för prövningen.

I ett tidigt skede, i samband med kartläggningen, ska dialog föras med barn för att möjliggöra deras inflytande och delaktighet. I kartläggningen presenteras resultatet från dialogen med barnen.

Beskrivning av planförslagets & närliggande projekts påverkan

Detta syftar till att granska hur planförslaget eller omkringliggande planer, planbesked, lokaliseringsprovningar etc. kommer påverka barn i framtiden. Vilka funktioner tillkommer till planområdet eller i anslutning till planområdet? Hur påverkas mobiliteten och trafiksäkerheten? Hur hanterar planen störningar och trygghet?

Analys

Utifrån kartläggningen och beskrivningen ska analysen redovisa konsekvenser, positiva och negativa, som planförslaget innebär för barn. I den här fasen är det viktigt att vara medveten om skillnaden mellan barnperspektiv, barnrättsperspektiv och barnens perspektiv. Analysen ska påvisa om förslaget, åtgärden eller beslutet kommer att få direkta och påtagliga konsekvenser för barn.

Prövning & redovisning

Analysen ska mynna ut i en sammanfattning av vad som är barnets bästa i denna fråga. Prövningen utgör en slutgiltig helhetsbedömning utifrån tidigare steg. Därefter redovisas hur barnets bästa beaktas i förslaget och hur det vägs mot andra intressen i förslaget: innebär förslaget att barnets bästa sätts i främsta rummet? Om barnets bästa inte kan gå först ska kompensande åtgärder redovisas samt övervägas på kort och på lång sikt (enligt Barnombudsmannen och SKR).

Utvärdering & återkoppling

Det är viktigt att genomföra en utvärdering av resultatet, hur förslaget har realiserats med hänsyn till prövningen. Det kan till exempel ske i samband med planens genomförande, vid en översyn av en översiktsplan, eller i tillsynsarbetet enligt plan- och bygglagen. För barnen som deltagit i dialogen är det viktigt att återkoppla hur deras synpunkter har använts i förslaget och vad resultatet blev.

Avgränsningar

BKA:n utförs mellan samråds- och granskningsskedet för detaljplanen och ska ligga till grund för gransknings- och antagandehandlingarna samt efterföljande projekterings- och byggskede. Valet att göra analysen i detta skede av planprocessen bygger på att det i arbetet med samrådshandlingarna var tvunget att göra en första bedömning om en skola rent fysiskt kunde byggas i de kulturhistoriskt viktiga slakthusanläggningarna. Efter att denna bedömning var gjord, och ett samrådsförslag godkändes att gå ut på samråd av stadsbyggnadsnämnden, beslutades att det i detta skede var nödvändigt att göra en BKA på förslaget.

I denna BKA tillämpas begreppet "barn" för både barn och ungdomar (upp till 18 år).

Sammanfattning

Sammanfattningsvis innebär ett genomförande av detaljplanen inte att barnets bästa sätts i främsta rummet. Utifrån det som bedöms vara barnets bästa i detta fall i fråga om trafiksäkerhet, rörelsefrihet, buller och friyor bedöms platsens lämplighet för skola vara bristfällig. I detta förslag har lokaliseringen av skolan, trafik och parkering samt kulturmiljö vägt tyngre än barnets bästa.

Det krävs ytterligare och kraftigare åtgärder för att kompensera för att barnets bästa fått ge vika för andra intressen. Både de åtgärder som föreslagits inom ramen för detaljplanen och de åtgärder som inte kan tryggas i planen bör säkerställas i projektering och den detaljerade utformningen. För att tillgodose tillräckligt stor friyta för åk 7-9 enligt kommunens antagna riktlinjer samt utifrån de givna gårdsstorlekarna bör elevantalet minska. Vidare behöver gårdarna kompenseras med de kvalitetsfaktorer som anges i analysen.

Det är av mycket stor vikt att BKA:n och föreslagna åtgärder lever vidare och genomsyrar genomförandet av detaljplanen. En arbetsgrupp bör skapas för att beakta att BKA:n och barnets

bästa förverkligas i processen efter planarbetet. I samband med genomförandet bör det även vara en förutsättning att kompensatoriska åtgärder enligt BKA:n tillgodoses för att bevilja bygglov.

I kommande arbete bör barn fortsatt bli involverade och ges möjlighet till inflytande. Dessutom ska det ske en återkoppling till både barn och vuxna som deltagit i dialogerna.

KARTLÄGGNING & DIALOG

Området (se Figur 1) ligger i nordvästra delen av Eskilstunas tätort och är ca 50 000 kvm stort. Planområdet avgränsas av korsningen Munktellgatan/Stålbrännargatan i norr, korsningen Gustafsvägen/Stålbrännargatan i väster, korsningen Portgatan/Västra storgatan i sydöst och Verkstadsgatan i söder.

I väster angränsar området till Stiga sports arena som idag är en central och viktig målpunkt för idrott, kultur och fritid i Eskilstuna. Framför arenan ligger även ett tillhörande torg, s.k. Arenatorget. Direkt öster om området ligger även det s.k. kvarteret Nätet, där det i dagsläget byggs 1000 nya bostäder, förskola och vård- och omsorgsboende. Inflyttning påbörjades år 2018 och hela den nya stadsdelen förväntas stå klar år 2030. Sydväst om planområdet ligger det s.k. kvarteret Nithammaren där det i dagsläget byggs 400 nya bostäder samt en förskola. Andra viktiga målpunkter i närheten är lokomotivet, konstmuseet, Munktellbadet och andra aktivitetslokaler i Munktellområdet.

Öster om planområdet ligger idag även ett befintligt bostadsområde som innehåller flerbostadshus i 3-8 våningar samt till viss del kommersiell service i bottenvåningar.

Inom planområdet finns idag ett flertal byggnader som historiskt användes som slakthus (slakthusområdet) samt ett större underjordiskt garage med markparkering ovan. Parkeringsanläggningen är utformad för att tåla nytillkommande volymer ovanpå garaget. Mellan slakthusområdet och parkeringsanläggning finns ytterligare en markparkering samt en gång- och cykelväg (GC-väg) som leder till Stiga sports arena från Västra Storgatan. Planområdet består främst av hårdgjorda ytor men inrymmer i den norra delen också växtlighet i form av en ekbacke (s.k. Ekbacken) på ca 12 000 kvm.

Figur 1. Planområdets avgränsning.

Kartläggning av förutsättningar & nuläge

Nedan görs en kartläggning utifrån tre svarsalternativ: i stor utsträckning, i mindre utsträckning och nej.

Målgrupper	I stor utsträckning	I mindre utsträckning	Nej	Beskrivning
Vistas barn i åldrarna 0-5 på platsen idag?			x	Inom planområdet finns inga målpunkter för barn i åldrarna 0-5. Vistelsen på platsen sker, utifrån planavdelningens antagande, då vuxna parkerar bilen i garaget.

Vistas barn i åldrarna 6-12 på platsen idag?		X (I anslutning till området)		Ingen av eleverna från Slottsskolan som deltog i dialogen vistas på platsen idag. Det går dock inte att utesluta att barn i åldrarna 6-12 rör sig igenom delar av området via gång- och cykelvägar för att ta sig till närliggande målpunkter. Planavdelningen bedömer dock att ingen stadigvarande vistelse sker inom planområdet. I direkt anslutning till området vistas, med stor sannolikhet, barn i åldrarna 6-12 då flertalet målpunkter såsom Munktellarenan och STIGA Sports Arena ligger här.
Vistas barn i åldrarna 13-18 på platsen idag?		X (I anslutning till området)		Likt ovan antar planavdelningen att barn i åldrarna 13-18 år rör sig igenom delar av området via GC-vägar för att ta sig till närliggande målpunkter. I direkt anslutning till planområdet antas, med stor sannolikhet, att äldre barn vistas då flertalet målpunkter ligger här.
Vistas både pojkar och flickor på platsen idag?		X (I anslutning till området)		Med tanke på de olika typerna av målpunkter som finns i områdets närhet så antas att både flickor och pojkar vistas i nära anslutning till platsen. Dock har planavdelningen inga bevis för fördelningen mellan pojkar och flickor.
Bor barn i planområdet idag?			X	Det finns inga bostäder inom området idag.
Bor barn i anslutning till planområdet?		X		De närmaste bostäderna ligger ca 50 meter öster om planområdet idag och utgörs av flerbostadshus i 3-7 våningar. Därav kan barn bo och röra sig i närheten av området.
Utöver de som vistas där idag, finns behov eller önskemål av barn att använda området?	X (I anslutning till området)			I dagsläget finns inga målpunkter för barn inom planområdet. Flertalet målpunkter för barn finns dock både i direkt anslutning (STIGA Sports Arena, Lokomotivet, Munktellarenan etc.) till planområdet och nära anslutning (Munktellbadet och Badmintonhallen). Det finns ingen kartläggning inom ramen för detaljplanearbetet över önskemål/behov av att använda området ännu mer. Dock, baserat på hur populära dessa målpunkter är idag, görs bedömningen att fler vill kunna nyttja dem.
Funktioner	I stor utsträckning	I mindre utsträckning	Nej	
Finns det förskola/skola inom eller i anslutning till planområdet?	X			Det finns ingen förskola/skola inom området.

				<p>Drygt 200 m öster om planområdet, i kvarteret Nätet, finns idag en nybyggd förskola. Detaljplanen för kvarteret Nätet möjliggör även att flera skolor och förskolor kan byggas i kvarteret.</p> <p>I bostadskvarteret Nithammaren, som ligger på andra sidan Verkstadsgatan, kommer en förskola stå klar inom de närmsta åren. Förskolan kommer vara placerad ca 150 m från planområdet.</p> <p>Inom 500 m från området finns idag Sverigefinska skolan, årskurs (åk) F- 6, och Faktoriet, åk 7-9.</p>
Finns det bostäder i olika former inom eller i anslutning till planområdet?	X			<p>Det finns inga bostäder inom planområdet.</p> <p>I direkt anslutning finns bostäder i varierande karaktär. I direkt anslutning till planområdet (Längs västra Storgatan) finns lägenheter (och studentlägenheter) i 3 till 8-våningshus. Nordöst om planområdet finns bostadshus i form av villor och 2 till 4-våningshus i direkt anslutning längs både Munktellsgatan och Knut Hellbergsgatan.</p> <p>Inom några år kommer ca 1400 bostäder i flerbostadshus om 4 till 8 våningar att stå klara i Kvarteret Nätet och Nithammaren.</p>
Finns det annan samhällsservice inom planområdet eller i anslutning?			X	Nej, det finns det inte idag.
Finns parker och stadsnatur inom planområdet eller i anslutning?		X		Inom planområdet finns "Ekbacken" som utgör stadsnära natur. Eftersom Ekbacken omges av ett flertal bostadskvarter blir det många boende i närområdet som kan komma att använda ytan.
Finns en variation av platser inom eller i anslutning till planområdet som riktar sig till barn?		X		<p>Ca 200 m söder om området finns idag en Skateboardramp och bryggor som brukar nyttjas av barn. Ingen dialog har förts med barn i denna fråga men genom observationer har det konstaterats att den nyttjas av barn.</p> <p>Ca 500 m från planområdet ligger Rothoffsparken och Stadsparken som båda innehåller ytor för rekreation och lek.</p> <p>I kombination med de fritidsanläggningar som finns runt området, bedöms det finnas viss variation av platser för barn.</p>

Finns det fritidsanläggningar inom eller i anslutning till planområdet?	X			STIGA Sports Arena, Munktellarenan, Munktellbadet, Badmintonhallen ligger i nära anslutning till planområdet.
Mobilitet och trafiksäkerhet	I stor utsträckning	I mindre utsträckning	Nej	
Finns det gång- och cykelvägar (GC-vägar) inom eller i anslutning till planområdet?	X			<p>Inom planområdet finns två trafikseparerade GC-vägar. Vidare finns flera gångvägar i anslutning till Munktellsgatan och Gustafsvägen. Delar av dessa gångvägar har tillräckliga bredder för gång- och cykeltrafik. Dock får gång- och cykeltrafiken på ett flertal ställen ske i samspel med bil/kollektivtrafik på körbanan. Motorfordon bedöms vara prioriterade i området och närområdet.</p> <p>På Verkstadsgatan förekommer det blandtrafik.</p> <p>Inom Kvarteret Nätet och Nithammaren avses flera GC-vägar att ansluta till planområdet. Vidare finns det även planer på att bygga en GC-väg på Västra Storgatan som kommer ansluta till planområdet.</p> <p>Inom Kvarteret Nätet kommer även "Bolinder-Munktellstråket" stå färdigt om några år. Stråket ansluter till planområdet i den sydöstra delen. Stråket avses koppla ihop stadsdelarna söder, öster och norr. Längs stråket finns Slottsskolan idag och i framtiden kommer den nya skolan finnas längs detta.</p> <p>Norr om planområdet planeras det för att en GC-väg (Grönstråket/Årbystråket) ska ansluta till Munktellsgatan. Årbystråket planeras att förbinda Årby naturreservat med Eskilstuna. Stråket ska även binda samman bostadsområdet "Årby" med Munktellstaden. Stråket kommer att ha flera målpunkter för barn. Bortsett från naturreservatet kommer Årbyparken, nya parker som planeras i projektet "Årby Norra", och Ekbacken att bindas samman med "å-rummet". I Ekbacken finns även planer för en naturlekpark som ska vara en målpunkt både i stråket och i naturbacken. Skolan som planeras i planområdet kommer även bli en målpunkt för barn i stråket.</p> <p>Översiktsplanen 2030 pekar ut stora delar av området som "Planerade zoner för gående".</p>

Är GC-vägarna inom planområdet en del av GC-nätverk?		X		Munktellsgatan och Verkstadsgatan är idag "Lokalt Stråk i blandtrafik". Ett lokalt stråk i blandtrafik betyder att vägen är utpekad som en del av det lokala cykelnätet men trafikseparerade cykelvägar finns inte överallt. Då cykling sker i blandtrafik inom området blir nätverket svagt.
Är GC-vägarna separerade från motortrafik eller gemensamma?		X		Inom huvuddelen av planområdet är gångtrafiken separerad från biltrafik, men cykeltrafiken är inte separerad från biltrafik, fränsett en koppling mellan Gustafsvägen och Arenatorget. På den kopplingen sker gemensam gång- och cykeltrafik. På Verkstadsgatan råder dock blandtrafik mellan alla trafikslag.
Finns det busshållplats inom eller i anslutning till planområdet?	X			Inom planområdet finns två busshållplatser idag. Två hållplatser (i båda riktningarna) ligger vid korsningen Västra Storgatan/Munktellsgatan och här trafikerar idag busslinje 6. Busslinje 6 går mellan Slagsta och Vilsta motionscenter, via centrum. Turtätheten är 2-3 gånger i timmen vid rusningstrafik på vardagar. En hållplats ligger även på Gustafsvägen, nära korsningen till Rinmangatan. Ca 300 m norr om planområdet, på Torshällavägen, finns idag busshållplatser (i vardera riktningen) för busslinje 1 som går mellan Torshälla och Borsökna, via centrum. Detta är en stadslinje med mycket hög turtäthet vid rusningstider på vardagar. Vid dessa hållplatser går även busslinje 41, mellan Torshälla och Mälarsjukhuset två gånger varje vardag.
Finns det viktiga stråk för barn i planområdet?		X		Munktellsgatan är en viktig koppling från Årby söderut mot Munktellsområdet och centrumkärnan. Befintlig GC-väg som leder till Stiga sports Arena är del av ett viktigt stråk för barn och vuxna som ska ta sig hit.
Bedöms trafikmiljön som säker inom planområdet?			X	Gaturummen på Munktellsgatan och Gustafsvägen är idag upp mot 18 meter där merparten av gatan är körfält för bil, buss och varuleverans. GC-vägarna är underdimensionerade och cykelvägar saknas. Övergångsställen och passager är inte hastighetssäkrade. Därav bedöms trafikmiljön som mindre säker då oskyddade trafikanter är mindre prioriterade.

Är trafikmiljön säker i anslutning till planområdet?		X		Gångvägar finns generellt i anslutning till planområdet, men säkra passager saknas. Separering av cykel från gång- och biltrafik saknas generellt, även om vissa separerade cykelbanor planeras att anläggas inom kort. Förekomsten av mycket tung trafik är negativt för trafiksäkerheten. Men i helhet är trafiksäkerheten differentierad och osammanhängande, vilket gör att den inte kan bedömas som tillräckligt god. Inom Munktellstaden bedöms säkerheten som relativt god, då de låga trafikflödena gör att blandtrafik är en acceptabel lösning.
Störningar och trygghet	I stor utsträckning	I mindre utsträckning	Nej	
Finns det störningar inom eller i anslutning till planområdet?	X			Den primära källan till störningar är buller och luftföroreningar från trafik som går på Munktellsgatan och Gustafsvägen. Fordonsflödet för vägarna är idag: <ul style="list-style-type: none"> - Gustafsvägen 6570 ÅDT - Munktellsgatan 5310 ÅDT Fordonsflödet väntas öka till följande till år 2040 om inga åtgärder vidtas: <ul style="list-style-type: none"> - Gustafsvägen 8342 ÅDT - Munktellsgatan 6742 ÅDT Framtida trafikflöde bedöms ur ett barnperspektiv, inkl. trygghetsperspektiv, vara mycket högt och därmed kan det generera negativa barriäreffekter. I dagsläget utsätts ca hälften av slakthusområdet för förhöjda bullervärden (över 50 dBA ekvivalent ljudnivå).
Rör sig barnen obehindrat inom eller i anslutning till planområdet?			X	Breda körbanor, höga trafikflöden, tung trafik, brist på säkra passager och separerade GC-vägar samt osammanhängande GC-vägar inom och i anslutning till området bedöms skapa fysiska och mentala barriärer som hindrar barn i deras fria rörelse. Inom planområdet är sannolikheten stor att barn enbart rör sig obehindrat på GC-vägar.
Känner sig barn trygga inom eller i anslutning till planområdet?		X		Med anledning av närliggande målpunkter och bostadskvarter antas barn känna sig trygga i och kring området under dagtid. På kvälls- och nattid då mindre människor rör sig i området kan dock en tom parkeringsyta och garage upplevas som otryggt. Nuvarande trygghetsupplevelse hos barnen framkom inte under dialogen med eleverna på Slottsskolan och därav finns inga konstaterade bevis för detta.

Dialog med barn & personal

I början av denna BKA-process genomförde planavdelningen dialoger med elever och personal på Slottsskolan i centrala Eskilstuna. Anledningen till att Slottsskolan tillfrågades var för att skolan ligger centralt, att skolan med dess närområde liknar föreslagen skola i detaljplanen samt att intresse fanns hos skolan. Syftet med dialogen med eleverna var att inhämta deras synpunkter på förslaget samt deras generella kunskap och tankar kring skolgården och skolvägar. Förutom att inhämta barnens egna perspektiv ansågs skolverksamhetens (personalens) synpunkter vara grundläggande för att kunna bedöma och pröva barnets bästa i fråga om byggandet av nya skolor och skolgårdar.

Nedan presenteras huvuddragen från resultatet av dialogerna (se bilaga 1 och 2 för mer detaljerade beskrivningar av process och resultat).

Dialog med elever i årskurs 3-6

Användning av planområdet idag

De av eleverna som rör sig kring området idag använder främst någon/några av de målpunkter och funktioner som finns i närområdet: träning, idrott och aktiviteter i Munktellarenan, bada i badhuset, evenemang i Stiga sports arena m.m.

Skolvägen

De flesta av eleverna i åk 4 och 5 går till Slottsskolan idag. Av resterande elever antas det vara en jämn fördelning mellan att åka buss, cykla samt få skjuts med bil. Av de elever som skulle vilja byta sätt att ta sig skolan skulle majoriteten vilja ta sig till skolan genom att cykla, åka skateboard och åka skolbuss. Följande anser eleverna är viktiga faktorer för en bra skolväg:

- Att den är ren och välskött
- Mindre fordonstrafik längs vägen
- Gång- och cykelvägar
- Kollektivtrafikmöjligheter
- Att vägen är orienterbar med kort avstånd till skolan
- Trygghet och trafiksäkerhet (ex. belysning, färre trafikanter, samlingsplats innan skolan)

Skolgård

Följande anser eleverna är viktigt för en bra skolgård och utevistelsen:

- Möjlighet till idrott/fysisk aktivitet
- Möjlighet till att uppleva höjder och högre fart
- Möjlighet till lugnare lek, vila och umgänge
- Stort utbud och variation av lekredskap och aktiviteter
- Möjlighet till utmaningar (utforskande)
- Växtlighet och topografi
- Cykelmöjligheter (cykelställ)
- Funktionalitet (mjukt underlag), säkerhet (skydd runt fotbollsplan) och tillgänglighet
- Vädskydd
- Möjlighet till att äta frukt och dricka vatten

Användning av kompletterande friytor till gården

Eleverna använder idag en kompletterande friyta (Oxbacken) som ligger utanför gården, på andra sidan Klostergatan, endast vid planerade aktiviteter såsom idrottslektioner och utflykter. De vistas

inte på platsen under raster eller utan vuxna, vilket innebär att denna yta inte möjliggör för självständig daglig lek och utevistelse

Förslaget som helhet

Följande anser eleverna är viktigt att beakta då det byggs ett nytt område med bostäder och skola:

- Byggnaders utformning och placering (ex. hellre höga än breda hus, tillräckligt med obebyggd yta, trevliga färger)
- Anpassat för människor med olika funktionsvariationer
- Trygghet och säkerhet (ex. belysning)
- Viktigt med en bra skola och skolgård
- Möjligheter att ta sig till skolan både med kollektivtrafik och gång
- Ingen biltrafik, men parkeringsplatser
- Rent (stort utbud av papperskorgar)
- Projektet bör slutföras innan något nytt påbörjas

Dialog med personal

Trafiksäkerhet

Enligt personalen är trafiksäkerhet en av de viktigaste faktorerna för skolverksamheten och för att de ska känna sig trygga när eleverna är ute på gården. Följande synpunkter har personalen på förslaget:

- Viktigt att cykelbanan mellan gården för F-6 och gården för 7-9 avskärmas
- Kringboendes in-/utfarter anordnas i riktning bort från gården
- Tätt staket runt gården
- Bestämt ställe för hämtning/lämning
- Ingen biltrafik nära skolgården

Målpunkter i skolans närområde

Enligt personalen är skolan lämpligt lokaliserad med anledning av närheten till ett flertal olika målpunkter i närområdet. För utflykter och aktiviteter under skoltid finns möjlighet att ta sig till och använda parker, naturområden, muséer samt bibliotek. En karta från dialogen finns i Bilaga 2.

Skolgård

Följande anser personalen är viktiga faktorer för att uppnå en bra skolgård:

- Möjlighet till både fysiska och lugnare aktiviteter
- Säkerhet (ex. tätt staket)
- Växtlighet
- Stort utbud av redskap
- Vädskydd

Följande synpunkter har personalen på förslaget till skolgård:

- Entrétorget behöver ett staket
- Cykelbanan mellan gården för F-6 och gården för 7-9 bör avgränsas
- Utnyttja den närliggande Ekbacken för verksamheten (ex. tipspromenad och utegym)
- Zonering av gården (med anledning av befintliga byggnaders placering bildas mindre avskärmade rum som kan delas in i olika kategorier för olika aktiviteter)

Förslaget som helhet

Följande anser personalen är viktigt att beakta då det byggs ett nytt område med bostäder och skola:

- Trygghet och säkerhet (belysning)
- Främja andra färd sätt än bilåkning
- Tydlig utpekad parkering
- Platser för hämtning/lämning
- Grönområden
- Friytor för lek, aktiviteter och utevistelse (för människor i olika åldrar med olika intressen)

Tidigare genomförda dialoger

Utöver dialoger som utförts i samband med denna detaljplan har två tidigare dialoger med barn kring skolgårdar studerats: Björkorpsskolan (2016, detaljplanen Forskaren 1) och Skogsängsskolan (2019, material från Tyréns). Synpunkterna som framkom i dessa dialoger överensstämmer i princip helt med Slottsskolans.

Det som utmärker sig i dialogen med Björkorpsskolan var att användandet av bil som färdmedel avtar med ålder, vilket dock antas bero på den ökade självständigheten. Dessutom framgår att äldre barn (åk 4-6) vill kunna utföra kreativa aktiviteter genom att exempelvis ha tillgång till en scen för att uppträdande. Detta utmärker sig även i dialogen med Skogsängsskolan (åk F- 6) där dansa och uppträda var en kategori som barnens synpunkter mynnade ut i.

Kunskapsgrund

För att kunna analysera planförslaget konsekvenser för barn med utgångspunkt i barnets bästa har planavdelningen tagit fram en kunskapsgrund/ett analytiskt ramverk (se Bilaga 3). I denna kunskapsgrund anges relevant lagstiftning, föreskrifter, myndighetsdokument och forskning som rör barn i den bebyggda miljön. Fokus ligger på utemiljöer som är lämpliga ur ett barnperspektiv. Som tidigare nämnt har Eskilstuna kommun antagit riktlinjer för friytor, vilka också redogörs för i kunskapsgrunden. Nedan sammanfattas huvuddragen från denna kunskapsgrund.

Barnkonventionen

Utöver grundprinciperna är nedanstående artiklar särskilt tillämpliga i detta planförslag:

- **Artikel 23:** Barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhälle
- **Artikel 27:** Barn har rätt till skälig levnadsstandard, till exempel bostad, kläder och mat
- **Artikel 28:** Barn har rätt till utbildning. Grundskolan ska vara obligatorisk, kostnadsfri och tillgänglig för alla.
- **Artikel 31:** Varje barn har rätt till lek, vila och fritid

Plan- & bygglagen

Följande bestämmelser i plan- och bygglagen berör särskilt barns utemiljöer:

- Lämpliga platser för lek – ett allmänt intresse (2 kap. 7 § PBL)
- Tillräcklig friyta (8 kap. 9-11 §§ PBL)
- Friytor före parkering (8 kap. 9 § PBL)

Boverket

Boverkets definition av friyta, allmänna råd, byggregler samt vägledning med rekommendationer för utemiljöer vid förskolor och skolor är utgångspunkt i denna BKA.

Forskning & myndighetsdokument

Följande faktorer påvisas vara avgörande för att skapa barnvänliga utemiljöer:

- Rörelsefrihet
- Plats för lek och utevistelse (stora ytor)
- Trafik
- Trygghet
- Variation och utmaningar
- Naturliga miljöer
- Topografi
- Undervisning utomhus (i förskola och skola)

Eskilstuna kommuns riktlinjer för friytor vid skolor & förskolor

Eftersom berört planområde ligger inom det som definieras som typområde A sammanfattas nedan det från kommunens antagna riktlinjer som rör grundskola i typområde A.

I fråga om kvaliteter bör friytan enligt kommunens riktlinjer innehålla varierad topografi, vegetation/naturliga miljöer, varierat utbud av aktiviteter och väderskydd. När det gäller säkerhetsaspekten anger riktlinjerna att en skolgård inte behöver inhägnas.

Gällande friytans lokalisering ska den hanteras inom fastigheten och ligga i direkt anslutning till verksamhetens lokaler, oavsett om den ligger på mark, tak, balkonger, terrasser eller dylikt. Dock gäller det inte den yta som planeras tillgodoses genom ett samutnyttjandeavtal.

Likt forskning och statliga myndighetsdokument bör god ljud- och luftkvalitet uppnås. Enligt riktlinjerna är kraven på ljudkvalitet högst 50 dBA ekvivalent ljudnivå respektive 70 dBA maximal ljudnivå vilket ska uppnås på minst 85 % av friytan. Kraven på högsta ljudnivå överensstämmer med Boverkets och Naturvårdsverkets riktvärden.

I fråga om storleken på friytan gäller följande för en grundskola inom typområde A:

- Den totala friytan ska inte understiga 20 kvm per elev
- Den sammanhängande ytan ska inte understiga 2 000 kvm (minst 800 kvm när 60 % kompenseras av närliggande grönområde)
- Skolgård på tak kan vara möjligt
- Närliggande park, skog eller naturområde, inom ett avstånd av 300 m, utan barriär/gata till skolan, kan kompensera upp till cirka 60 % av totala friytekravet
- Närliggande park, skog eller naturområde, inom ett avstånd av 300 m, med barriär/gata till skolan, kan kompensera upp till cirka 35 % av totala friytekravet

I detta fall har tillämpningen av kommunens riktlinjer och beräkningar gjorts utifrån det totala antalet elever för åk F-6 respektive åk 7-9. Detta med anledning av att det bedöms vara svårt att uppskatta hur många elever som är ute samtidigt på gårdarna.

BESKRIVNING AV PLANFÖRSLAGET & NÄRLIGGANDE PROJEKTS PÅVERKAN

Planförslaget skyddar majoriteten av de befintliga slakthusbyggnaderna och möjliggör för nya byggrätter i anslutning och direkt närhet till anläggningen (se förslaget i Figur 2). Det gamla slakthuset, tillsammans med merparten av de nya byggrätterna, ämnar bli den nya grundskolan där också skolmatsal och en ny gymnastiksal ska inhysas. Förslaget är tänkt ge plats för 375 elever i åk F-6 och 550 elever i åk 7-9. Utöver skolan finns det möjligt att bygga bostäder, kontor och centrumverksamheter i byggnaden till söder utanför STIGA Sports Arena och i ett högre punkthus (16 våningar) i den östra delen. Skolgårdarna är tänkt att vara inom slakthusanläggningen (gula ytor) och på en terrass (en våning ovan mark) i söder. Takterrassen kommer att ha ramper/trappor från marknivån.

Figur 2. Illustrationer över tilltänkt bebyggelse.

Nedan görs bedömning av planförslagets och närliggande projekts påverkan på barn utifrån tre svarsalternativ: i stor utsträckning, i mindre utsträckning och nej.

Målgrupper	I stor utsträckning	I mindre utsträckning	Nej	Beskrivning
Medger planen miljöer där barn vistas mellan åldrarna 0-5 år?		X		I och med att området omvandlas från en parkeringsplats och en relativt stängd industri till primärt en skola finns möjlighet att utemiljön tillhörande skolan kan nyttjas av barn i åldrarna 0-5 år tillsammans med vuxna. Dock är det av vikt att gården därmed är öppen och tillgänglig för barn efter skoltid.

				Utöver skolområdet, finns möjlighet för mindre barn att tillsammans med vuxna vistas i Ekbacken. I övrigt består området av omkringliggande vägar.
Medger planen miljöer där barn vistas mellan åldrarna 6-12 år?	X			<p>I och med att området omvandlas från en parkeringsplats och en relativt stängd industri till primärt en grundskola kommer utemiljön vid skolan kunna nyttjas av barn i åldrarna 6-12 år, under skoltid. För att utemiljön ska kunna användas efter skoltid är det av vikt att gården är öppen och tillgänglig.</p> <p>Under dialogen med elever på Slottsskolan har barn i dessa åldrar kommit med synpunkter och idéer för hur de vill att utemiljön ska utformas.</p> <p>Utöver skolområdet, finns möjlighet för barn i dessa åldrar att vistas i Ekbacken.</p>
Medger planen miljöer där barn i åldrarna 13-18 år vistas?		X		<p>I och med att området omvandlas från en parkeringsplats och en relativt stängd industri till primärt en skola, inkl. högstadium (åk 7-9), kommer miljöer tillhörande skolan att nyttjas av barn i åldrarna 13-16 år.</p> <p>För att utemiljön ska kunna användas efter skoltid är det av vikt att gården är öppen och tillgänglig för barn under dessa tider. Planen säkerställer, genom ramper och trappor från marknivån upp till takterrassen, att miljöerna för högstadiet är tillgängliga efter skoltid</p> <p>Äldre barn i åldrarna 17-18, som inte går i grundskolan, kommer inte använda denna skolas utemiljö under skoltid. Vidare är det svårt att bedöma huruvida de skulle använda skolans utemiljö efter skoltid.</p> <p>Utöver skolområdet, finns möjlighet för barn i dessa åldrar att vistas i Ekbacken.</p>
Medger planen miljöer som är anpassade för både pojkar och flickor?		X		<p>Detaljplanen hanterar inte utformningen av skolans utemiljöer samt Ekbacken på en detaljerad nivå och därmed är det svårt att bedöma huruvida detta påverkar jämställdheten mellan pojkar och flickor samt barn med funktionsvariationer.</p> <p>Skolgården för åk F-6 blir totalt ca 7 000 kvm, vilket ger 18,7 kvm per elev. Enligt kommunens riktlinjer behövs en total friyta om 7 500 kvm (20*375). Eftersom gården för åk F-6 har tillgång till Ekbacken inom 300 m kan detta kompensera för totala friytan upp</p>

				<p>till 35 %. I detta fall saknas 500 kvm, vilket utgör ca 7 % av totala friytekravet.</p> <p>Skolgården för åk 7-9 blir totalt ca 4 000 kvm vilket ger 7,3 kvm per elev. Enligt kommunens riktlinjer behövs en total friyta om 11 000 kvm (20*550). I detta fall saknas 7 000 kvm, vilket utgör ca 64 % av totala friytekravet. Således kan närheten till Ekbacken inte kompenseras för och därför bedöms denna friyta inte bli tillräckligt stor.</p> <p>Forskning har påvisat att flickors lek marginaliseras till förmån för pojkars aktiviteter som tar upp mer utrymme. Därmed kan den mindre friytan för åk 7-9 innebära att flickors utveckling påverkas negativt.</p> <p>Vid den detaljerade utformningen av båda gårdarna och Ekbacken är det av vikt att se till att barn med funktionsvariationer kan ta sig till och vistas på dessa platser utan hinder. Med tanke på att gården för åk 7-9 är upphöjd är det viktigt att se till att barn med funktionsvariationer kan ta sig till och vistas på gården obehindrat av dess utformning.</p>
Medger planen en förändring mot hur barn använder området idag?	X Främst positiv			<p>I och med att den fysiska miljön inom planområdet kommer förändras i stor grad, kommer det också leda till en förändring av hur man använder närområdet. Bedömningen är att planen medger en förbättring i jämförelse med hur barn använder planområdet idag. Främst för att ytan utgör en parkering som inte används alls idag. Enligt eleverna i dialogen används närområdet främst för de målpunkter som är belägna där.</p> <p>Att avgöra hur förändringen kommer påverka de barn som använder målpunkter i närområdet är svårt. Ett antagande är att det kommer bli lättare för barn att ta sig till de olika målpunkterna då GC-vägar skapas och säkras för att trygga skolvägen. Däremot kommer andelen trafik att öka i och med fler målpunkter, nya bostäder m.m. vilket gör att barns trafiksäkerhet och upplevda trygghet i trafiken kan påverkas negativt.</p> <p>Förslaget innebär även att fler målpunkter som riktar sig till barn skapas. Fler målpunkter innebär att variationen och utbudet blir större, vilket antas kunna inbjuda fler barn och barn med olika intressen samt behov till området. En förhoppning är att platser som</p>

				idag är mindre utnyttjade i Munktellområdet kommer att användas mer då fler människor rör sig i området. Exempelvis "Arenatorget" utanför STIGA Sports arena.
Skapar planen förutsättningar att andra barn än idag kan använda platsen?	X			Som beskrivet ovan, medger planen en större variation av platsens användning vilket antas öka möjligheten för andra barn som inte använder platsen idag att söka sig till området.
Funktioner	I stor utsträckning	I mindre utsträckning	Nej	
Medger planen bostäder i olika former i planområdet? Eller medger någon annan pågående plan eller planbesked bostäder i anslutning till planområdet?			X	Inom planområdet möjliggörs enbart lägenhetshus i olika byggnadstypologier. Vidare byggs, som nämnt ovan, de två kvarteren Nätet och Nithammaren. Dessa kvarter kommer enbart innehålla lägenheter i olika byggnadstypologier.
Medger planen förskola/skola inom planområdet? Eller medger någon annan pågående plan, planbesked eller lokaliseringsprövning förskola/skola i anslutning till planområdet?	X			Planen medger skola från åk F- 9, vilket innebär att barn är berörda av förslaget. Drygt 200 m öster om planområdet, i bostadskvarteret Nätet, finns idag en nybyggd förskola. Detaljplanen för kvarteret Nätet möjliggör även att flera skolor och förskolor kan byggas i kvarteret. I bostadskvarteret Nithammaren, som ligger på andra sidan Verkstadsgatan, kommer en förskola stå klar inom de närmsta åren. Förskolan kommer vara placerad ca 150 m från planområdet.
Medger planen annan samhällsservice i planområdet? Eller medger någon annan pågående plan eller planbesked annan samhällsservice i anslutning till planområdet?		X		Inom planområdet möjliggörs ingen samhällsservice utöver skola. Vårdboenden byggs dock i direkt anslutning till planområdet i kvarteret Nätet.
Medger planen nya parker eller stadsnatur på planområdet?			X	Detaljplanen medger inga nya parker eller ny stadsnatur.
Säkerställer planen befintliga ytor för parker och stadsnatur?	X			Planförslaget säkerställer att Ekbacken, genom planbestämmelsen Natur, behåller sin mer vildvuxna karaktär. Inom planarbetet har det gjorts utredningar för att aktivera Ekbacken samtidigt som naturvärden skyddas. Markföreningar har även

				undersökts i Ekbacken och bedömts som acceptabla för en yta som används som komplement till skolgården.
Medger planen en variation av platser i planområdet? Eller bidrar någon annan pågående plan till en variation av platser som riktar sig till barn i anslutning till området?		X		Planen möjliggör att ett flertal platser med varierande karaktär kan uppkomma. I och med att detaljplanen tar höjd för en skola för åk F-9 kan skolgårdarna få en varierande karaktär, dock säkerställs det inte i detaljplanen. Vidare blir Ekbacken ett grönt inslag i den centrala stadsmiljön som inte återfinns på allt för många ställen i staden. I kvarteret Nätet avses det bli lekplatser som närliggande fastigheter kan använda.
Medger planen fritidsanläggningar i planområdet? Eller bidrar någon annan pågående plan med fritidsanläggningar i anslutning till området?	X			Planen i sig medger en idrottshall tillhörande den nya skolan. I direkt anslutning till planområdet återfinns även flera stora fritidsanläggningar som exempelvis Munktellarenan och Munktellbadet.
Mobilitet och trafiksäkerhet	I stor utsträckning	I mindre utsträckning	Nej	
Medger planen nya GC-vägar eller stärker planen befintliga GC-vägar inom planområdet ?		X		Planen säkerställer befintliga GC-vägar och har utrett hur gaturummen ska utformas på bästa sätt för att trafiksäkra GC-vägarna för skoländamål. GC-banorna breddas och längs Munktellsgatan föreslås separerad cykelbana. Upphöjda och hastighetssäkrade passager samt genomgående gångbanor föreslås. Planen medger lokalgator vilka är främst avsedda för fordonstrafik samt fotgängare och cyklister som har sitt mål vid gatan. Framkomligheten är därför inte prioriterad.
Kopplar planen ihop GC-vägar inom planområdet med befintligt GC-nätverk?	X			Utöver att koppla ihop det befintliga vägnätet så kopplar planen även ihop Bolinder-Munktellstråket med Grönstråket/Årbystråket. I framtiden kan även Kunksstråket kopplas samman med ovannämnda stråk. En gemensam GC-bana på Gustafsvägen föreslås som kopplas samman med den separerade GC-banan på Rinmangatan. Det separerade cykelstråket på Munktellsgatan kopplas samman med nyanlagt separerad GC på Knut Hellbergsgatan samt planerad anläggning av cykelbana på Västra Storgatan.
Är GC-vägarna separerade eller gemensamma?	X			GC-vägarna är dimensionerade för att vara separata på Munktellsgatan och gemensamma på Gustafsvägen och på GC-stråket mellan Gustafsvägen och Arenatorget.

<p>Medger planen busshållplats? Eller planeras det för busshållplats/er i anslutning till planområdet?</p>	<p>X</p>		<p>Befintlig busshållplats säkerställs genom planen. Busshållplatsen ligger mycket nära föreslagen skola då eleverna endast behöver korsa Munktellsgatan.</p> <p>För att stärka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter, särskilt barn, föreslås korsningen Västra Storgatan/Munktellsgatan vid busshållplatsen höjas upp så ramper skapas för fordonstrafiken. Detta ska hastighetssäkra platsen till max 30 km/h samt skapa genare korsningsstråk för att prioritera gång- och cykeltrafiken. Ramperna behöver dock anpassas för busstrafiken.</p> <p>Gaturummen är dimensionerade för busstrafik.</p>
<p>Planeras åtgärder för att stärka trafiksäkerheten inom planområdet?</p>		<p>X</p>	<p>Planen är att reglera Gustafsvägen och Munktellsgatan från 40 km/h till 30 km/h utmed hela skolområdet samt stänga av del av Verkstadsgatan för personbilstrafik.</p> <p>Korsningen Gustafsvägen/Munktellsgatan föreslås höjas upp så ramper skapas för fordonstrafiken och därmed hastighetssäkra platsen till max 30 km/h.</p> <p>Parkering för motorfordon avses i huvudsak ske i garaget under den upphöjda skolgården, vilket kan upplevas som att trafiksäkerheten ökar i och med att bilar försvinner visuellt. Dock kommer in-/utfart vara via Munktellsgatan, vilket innebär att stor del av de fordon som ska parkera i garaget kommer trafikera längs skolan.</p> <p>En stor del av befintlig markparkering i området kommer att minska. Statistik för Munktellgaraget visar att denna minskning kan ersättas av idag tomma platser i garaget. Även personalparkering för skolan hänvisas till garaget. Vidare tillskapas ett antal nya korttidsplatser på Gustafsvägen för hämta/lämna intill skolan.</p> <p>Inför större evenemang i arenan kommer även motorfordon, inkl. större lastbilar, trafikera i området för att nå inlastningszonen bakom arenan.</p> <p>Gaturummen i området är även dimensionerade för busstrafik, vilket innebär att körfälten blir breda.</p>

				<p>Den del av Verkstadsgatan som passerar skolan förslås stängas för personbilstrafik för att förbättra trafiksäkerheten.</p> <p>Sammantaget bedöms det bli högre trafikflöden i området, särskilt längs Munktellsgatan och Gustafsvägen vid rusningstrafik då människor ska ta sig till/från arbete samt hämta/lämna på skolan. Båda vägarna omsluter skolan, vilket innebär att barn kommer röra sig vid trafikerade miljöer under skoltid men också passera dessa gator via sin skolväg. Hög trafik är påvisat att det påverkar barns upplevda trafiksäkerhet negativt.</p> <p>Vidare kan motorfordon upplevas som prioriterade i området då både busstrafik och lastbilar kommer trafikera nära skolan och gårdarna. För att uppnå trafiksäkerhet ur ett barnperspektiv är det mycket viktigt att gator, GC-vägar, hållplatser m.m. utformas på ett så trafiksäkert sätt som möjligt.</p> <p>Även den cykelbana som går mellan de två gårdarna kan komma att påverka den upplevda trafiksäkerheten i området och för de barn som rör sig på skolgårdarna.</p>
Planeras åtgärder för att stärka trafiksäkerheten i anslutning till planområdet?		X		Separerad cykelbana som kopplar an till planområdet planeras längs Västra Storgatan.
Stärker eller skapar planen viktiga stråk för barn?		X		Se ovan om stråk. Dock bedöms de trafikflöden som planförslaget medför i sin tur generera både fysiska och mentala barriärer för barns rörelse i området samt till/från skolan. Därmed blir det viktigt att trafiksäkerheten stärks för att stråken ska användas av barn.
Störningar och trygghet	I stor utsträckning	I mindre utsträckning	Nej	
Kan planen hantera störningar som påverkar planområdet?	X			I och med närheten till vägar kommer buller att alstras från trafiken. Planen säkerställer att bullret från Munktellsgatan och Gustafsvägen hanteras genom skyddsbestämmelser i plan. Genom hastighetssänkning till 30 km/h och bestämmelser om att bullerskydd ska uppföras mot omnämnda vägar säkerställer planen att 50 dBA ekvivalent ljudnivå klaras på skolgårdstorna.

Medger planen att barn kan röra sig obehindrat i området?		X		<p>Avsikten med planen är att barn ska kunna röra sig obehindrat i området. Dock tar inte planen bort exempelvis vägtrafik eller parkeringsgaraget som finns där idag. Detta gör att vägar, som har relativt hög trafikering, kommer att finnas kvar. Hög trafik påverkar både barns och föräldrars uppleva trafiksäkerhet negativt, vilket i sin tur begränsar barns rörelsefrihet.</p> <p>Trots att planen syftar till att barn ska kunna röra sig obehindrat i området har planen inte kunnat reglera bort dessa aspekter. Planen har istället fokuserat på att trafiksäkra gaturummen så gång- och cyklisterna prioriteras. I förprojekteringen av vägarna har fördelningen av gaturummet lagt stort fokus på att överföra körbanan till trafikseparerade gång- och cykelvägar samt till vegetationsytor (gatuträd, växtbäddar etc.) .</p>
Medger planen att barnen känner sig trygga?		X		<p>Tillsammans med närliggande målpunkter och bostadskvarter och de nya målpunkter som planen medger bedöms det bli en ökad människonärvaro i och runt området, främst under dagtid. Därmed antas detta bidra till barns upplevda trygghet under dagen.</p> <p>På kvälls- och nattid då mindre människor rör sig i området är det dock av vikt att området är upplyst. Särskilt viktigt är det att gården är belyst och eventuellt används efter skoltid för att det ska vara mindre skadeutsatt.</p> <p>Det som dock kan minska den upplevda tryggheten är trafiksäkerheten i området. Om motorfordon upplevs som prioriterade framför gång- och cykeltrafikanter kan detta påverka trygghetskänslan negativt.</p>

ANALYS

Nedan redovisas konsekvenser för barn, positiva och negativa, som planförslaget medför utifrån kategorier/teman som bedöms vara avgörande för barns liv och utveckling inom ramen för stadsplanering. Analysen utgår från kartläggningen (inkl. kunskapsgrund och resultatet från dialogerna) och beskrivningen av påverkansgrad.

Boende & vardagsliv

Bostad

I fråga om bostadsutbud medger planförslaget och även närliggande projekt endast en typ av boende, lägenheter. För att barnfamiljer ska ges möjlighet att bo i området är det av vikt att även större lägenheter anordnas i de planerade flerbostadshusen. Samtidigt är nya och större lägenheter ofta dyrare, vilket begränsar vissa barnfamiljers möjlighet att bosätta sig här.

Det är även viktigt att se till att barn som bor i de nya lägenheterna har tillgång till gårdar eller annan utemiljö vid sin bostad. Plan- och bygglagen anger att lämpliga platser för lek och utevistelse i anslutning till sammanhållen bebyggelse är ett allmänt intresse och att kommunen ska ansvara för att det finns tillräckligt stor friyta på eller i närheten av tomter som innehåller bostäder. Likt friytan vid skolor och förskolor bör goda utemiljöer för barn också tillgodoses vid bostaden där barn vistas på sin fritid. Forskning pekar på vikten av att tillgodose utemiljöer som möjliggör för barns fysiska aktivitet, då det i sin tur påverkar barn positivt både i deras fysiska men också psykiska utveckling. Det bedöms inte som tillräckligt att barn endast har tillgång till goda utemiljöer under skoltid.

I planen föreslås inga större gårdar/utemiljöer till bostäderna, utan balkonger och takterrasser. För att skapa utemiljöer som främjar barns hälsa och utveckling krävs dock enligt forskning tillräckligt stora ytor för lek och aktiviteter, vilket tyder på att närliggande friytor bör användas som komplement till de boendes uteplatser. I förslaget blir skolgårdarna och Ekbacken de närmst belägna friytorna för barn som bor i planområdet. Eftersom dessa omges av ett flertal bostadskvarter bedöms det kunna bli en mindre yta som försörjer ett stort antal bostäder samt skolverksamheten i framtiden. Därmed bedöms det finnas risk för framtida slitage och begränsningar av användandet av ytorna, vilket behöver beaktas i den framtida förvaltningen.

Samhällsservice

Utöver att planförslaget möjliggör för en skola för barn i ett stort åldersspann kommer det finnas förskolor i de närliggande kvarteren Nätet och Nithammaren. I kombination med att Sverigefinska skolan och Faktoriet ligger inom 500 m från området kommer barn som bor i området ha god tillgång till denna typ av samhällsservice.

Fritidsanläggningar

I dagsläget finns inga målpunkter för barn i planområdet, dock medger planen en ny idrottshall tillhörande skolan. Flertalet målpunkter för barn finns även i direkt anslutning (STIGA Sports Arena, Munktellarenan etc.) till planområdet och nära anslutning (Munktellbadet och Badmintonhallen). Vikten av dessa målpunkter bekräftas även av eleverna själva då det framgick att de som vistas i området främst använder de anläggningar som finns för träning, idrott, bad, evenemang m.m. Därmed får barn som bor och går i skolan i området god tillgång till fritidsanläggningar. Användandet av dessa målpunkter bör främjas eftersom det bidrar till barns fysiska aktivitet och därmed en positiv inverkan på deras utveckling samt hälsa. Användandet kan främjas genom att säkerställa att barn kan ta sig till anläggningarna på enkla och trafiksäkra sätt.

Dock innebär användandet av flera av dessa målpunkter en kostnad (konsumtion), vilket betyder att de kan bli mindre tillgängliga för barn med sämre socioekonomiska förutsättningar. Barn blir dessutom mer beroende av vuxna för använda anläggningarna.

Friytor (Grönområden, parker, spontanidrott, lekplatser m.m.)

Eftersom utemiljöer med växtlighet är bevisat ha positiva effekter på barns lek, utveckling och hälsa har bevarandet av Ekbacken en positiv inverkan på barn. Som nämnt ovan kommer Ekbacken omges

av ett flertal bostadskvarter och därmed bedöms det bli en liten yta stadsnära natur som kommer kunna användas av ett stort antal människor, både boende i närområdet och skolverksamheten. Därmed är bedömningen att det finns risk för framtida slitage och begränsningar av användandet av ytan och dess kvaliteter.

På grund av planområdets centrala läge kommer barn som bor och rör sig i området ha tillgång till ett flertal parker inom 500 m. I fråga om platser för spontanidrott och lek finns både en skateboardramp samt de två skolgårdarna inom och i närheten av området. För att utemiljön tillhörande skolan ska kunna användas efter skoltid är det av vikt att gården är öppen och tillgänglig för allmänheten dessa tider på dygnet och under året.

För både småbarn och äldre barn i åldrarna 17-18, som inte går i grundskolan, är det svårt att bedöma huruvida de skulle använda skolans utemiljö efter skoltid. Därför bör övriga friytor, Ekbacken, erbjuda lek och utevistelse för barn i andra åldrar. Ett sätt att tillgodose barn i olika åldrars behov är att skapa platser som innehåller en variation av kvaliteter då det stimulerar barns olika utmaningsbehov, som i sin tur främjar lärande och utveckling. Dessutom bör utemiljöerna innehålla naturlig växtlighet eftersom det tillsammans med variation stimulerar kreativitet och skapande.

Jämställdhet, jämlikhet, funktionsvariationer

Eftersom fler målpunkter skapas antas variationen och utbudet blir större, vilket bedöms inbjuda fler barn och barn med olika intressen samt behov till området. Planen hanterar dock inte utformningen av skolans utemiljöer och Ekbacken på en detaljerad nivå och därmed är det svårt att bedöma huruvida detta påverkar jämlikheten, jämställdheten och barn med olika funktionsvariationer.

Både barnkonventionen och även eleverna själva anger att området, inkl. skolgården, bör anpassas för barn med olika funktionsvariationer. Vidare finns krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i plan- och bygglagen samt i plan- och byggförordningen. Då förslaget tillgodoser tillgänglighet till den upphöjda gården genom ramper och trappor, är detta en positiv effekt för barn. Dock bör tillgängligheten ses över i området som helhet, samt för lekredskap och aktiviteter inom friytorna för att alla barn fullvärdigt och aktivt ska kunna delta i lek och utevistelsen. Utöver detta bedöms de höga bullernivåerna påverka barn med kognitiva funktionsvariationer, som inte tål för mycket stimulans, särskilt negativt. Detta stärker vikten av att anordna föreslaget bullerskydd.

Utifrån bedömningen att ett stort antal människor kan komma att använda Ekbacken och skolgårdarna antas ytan per barn kunna bli liten. Med hänvisning till forskning finns risk att detta har en inverkan på jämställdheten mellan pojkar och flickor genom att flickors utveckling påverkas negativt.

Rörelsefrihet & trafiksäkerhet

Gång- & cykelmöjligheter

Forskning konstaterar vikten av barns rörelsefrihet i den bebyggda miljön eftersom det påverkar barns utveckling, fysiska aktivitet och hälsa positivt. Planförslaget bör därmed utformas för att underlätta för möjligheter till buss samt gång- och cykelvägar som gör att barn självständigt och fysiskt kan ta sig till sina målpunkter såsom skola, bostad, fritidsaktiviteter etc. Även enligt eleverna i dialogen är det önskvärt att självständigt kunna ta sig till skolan med exempelvis buss, gång- och cykel samt skateboard.

Förslaget till utformning av trafikmiljön är att omvandla delar av körbanan till GC-vägar, anordna separerade och breddade GC-vägar samt säkerställa hastighetssäkrade passager. Dock är GC-

vägnätet som helhet inom och i anslutning till planområdet inte sammanhållet och separerat från biltrafik, vilket därmed inte bedöms vara tillräckligt för barns trafiksäkra framkomlighet. Kopplat till framkomligheten framförde eleverna under dialogen att skolvägen bör vara välskött samt orienterbar med kort avstånd till skolan. Utöver driften av vägarna indikerar detta på behov av tydliga, gena och sammanhållna GC-vägar som kopplar samman barns olika målpunkter. Trots att avståndet i sig inte blir kortare kan den mentala bilden av skolvägen bli kortare då det upplevs enkelt att ta sig till skolan utan hinder/barriärer.

I närheten av planområdet planeras för större GC-stråk som kopplar ihop Munktellområdet med andra stadsdelar. Eftersom dessa stråk kommer innehålla ett flertal målpunkter för barn bör GC-vägar i planområdet sammankopplas med dessa stråk för att främja barnets bästa.

Möjligheter till kollektivtrafik

Möjligheter till användandet av buss bedöms vara goda, då närmaste hållplats ligger mycket nära föreslagen skola och bostäder. Eftersom åtgärder föreslås för att stärka trafiksäkerheten vid hållplatsen bedöms detta ge positiva konsekvenser för barn. På grund av planrådets centrala läge finns även ett flertal busshållplatser på ett nära avstånd och därmed ett flertal möjligheter för barn att självständigt ta sig till andra platser i tätorten och kommunen.

Påverkan av vägtrafik (trafikvolym & hastighet)

Forskning påvisar att trafiksäkerhet är en av de viktigaste faktorerna för att uppnå barnvänlighet då barn upplever hög trafik, få övergångsställen och brist på respekt som avgörande för säkerheten. Även i dialogen med eleverna framgick att trafiksäkerhet är avgörande för en bra skolväg med exempelvis god belysning och färre trafikanter. Både forskning och barnens synpunkter indikerar att barn upplever det som osäkert att vistas inom miljöer med höga flöden och mycket trafikanter.

Eftersom en stor del av parkeringen hänvisas till garaget under gården för högstadiet, där in/-utfart sker via Munktellsgatan, medför det högre trafikflöden i området, särskilt vid rusningstrafik då människor ska ta sig till/från arbete samt hämta/lämna på skolan via Gustafsvägen. Andelen trafik i området bedöms även öka med de målpunkter som skapas. Sammantaget blir detta en negativ konsekvens för barn som bor, går i skolan eller vistas här då de kommer röra sig i trafikerade miljöer. Barn som är på gården kommer omges av trafikerade gator och behöva passera dessa under sin skolväg.

Utöver höga trafikflöden och tung trafik leder själva utformningen av trafikmiljön med breda körbanor och till viss del osammanhängande GC-vägar som delvis är separerade från motortrafiken till att motorfordon fortfarande kan upplevas som det prioriterade färdsmittet i området. Trots att LOKALGATA föreslås som användning för gatorna, blir det motsägelsefullt om utformningen i sig ändå prioriterar motorfordon. Därmed bör utformningen fortsätta studeras på en mer detaljerad nivå än vad detaljplanen kan reglera, i samband med projekteringen.

Höga trafikflöden och upplevelsen av prioriterade motorfordon bedöms påverka barn negativt då forskning påvisat att det är en huvudorsak till att barns rörelsefrihet i utemiljön inskränks samt vuxnas begränsningar gentemot barn. Vuxnas oro för trafikmiljön skapar incitament för att skjutsa sina barn, vilket i sin tur bidrar till att andelen motorfordon i trafiken ökar. Eftersom eleverna själva även framfört att mindre fordonstrafik längs skolvägen utgör en viktig faktor bör åtgärder vidtas för att begränsa trafikflöden och hastigheter längs vägarna. Att sänka hastigheten till 30 km/h utmed skolområdet och stänga av Verkstadsgatan för personbilstrafik utgör därmed åtgärder som prioriterar barnets bästa. Dock kan fler åtgärder behöva vidtas för barns rörelsefrihet.

Med utgångspunkt i forskning, barnens egna perspektiv och 8:9 PBL bedöms garagets placering vid skolan alternativt skolans placering vid garaget inte som lämplig med hänsyn till barns rörelsefrihet och trafiksäkerhet. I detta fall ställs därför frågan om barnens intresse initialt i planprocessen har fått ge vika för parkeringsplatser och motortrafiken på omkringliggande gator. Trafik gentemot barnets bästa är en tydlig målkonflikt i detta förslag.

För att uppnå trafiksäkerhet bör först och främst gång och cykel prioriteras framför motortrafiken i trafikmiljön, vilket delvis har gjorts då man har förslag på åtgärder för projekteringen. Det bör som tidigare nämnt även vidtas åtgärder för att minska trafikflödena vid barns målpunkter och stråk.

Som nämnt ovan behöver GC-vägar, busshållplatser och övergångsställen/passager utformas trafiksäkert genom att de separeras från övrig trafik.

Skola & lärmiljö

Skolgård kvantitet

I fråga om storleken på skolgården (friytan) för åk F-6 klaras kommunens riktlinjer under förutsättning att verksamheten har tillgång till Ekbacken som då kan kompensera med de 7 % som saknas av totala friytekravet. Detta pekar därmed på vikten av att se över Ekbackens utformning och även den framtida förvaltningen av ytan. Under dialogen med eleverna på Slottsskolan framgick dock att verksamheten endast använder en närliggande friyta vid planerade aktiviteter. Med andra ord vistas eleverna inte dagligen eller självständigt utan vuxna på den friytan. Därmed blir det viktigt att vid utformning av skolans närmiljö skapa gena, tillgängliga och säkra stråk mellan gården och Ekbacken.

Skolgården för åk 7-9 uppfyller inte kommunens riktlinjer, trots möjlighet till kompensation med närheten till Ekbacken. Även om äldre barn ofta har andra intressen och utmaningsbehov än yngre barn är det ändå av vikt att främja deras fysiska aktivitet på den upphöjda gården. Med stöd i forskning bedöms det behövas en tillräckligt stor yta för de äldre barnens fysiska rörelse då det kan ha positiv effekt på deras studieresultat, fysiska välmående samt kan förebygga psykisk ohälsa. Som nämnt behövs också stora ytor för att skapa jämställda utemiljöer mellan pojkar och flickor.

Den upphöjda gården för åk 7-9 utgör en form av takterrass som enligt Boverket inte kan betraktas som en skolgård utan snarare en kompletterande friyta. Dock ställs frågan vad som definierar en takterrass och på vilken höjd den anses vara olämplig. I detta fall bedöms takterrassen ligga på en lägre nivå ovan marken, där den börjar vid plan två. Trots att erfarenheter från Köpenhamn visar på att barn blir beroende av personal för att ta sig till och vistas på takterrassen bedöms det inte som tillämpligt i detta fall eftersom äldre och mer självständiga elever som har utvecklat ett större säkerhetstänk kommer vistas här. Vidare bedöms personal inte behöva ha uppsikt över äldre elever på samma sätt. Föreslagen gård/takterrass anses som lämplig eftersom även kommunens riktlinjer anger att det är möjligt att anordna skolgård på tak inom typområde A.

Dock ställs frågan huruvida det är möjligt att anordna samma typer av kvaliteter på en upphöjd gård med garage under som en gård i markplan. Eftersom naturlig växtlighet, topografi och undervisning i naturliga miljöer enligt forskning är viktiga kvaliteter är det av vikt att se över hur en upphöjd gård kan möjliggöra detta.

Sammantaget bedöms barnets bästa (tillgång till tillräckligt stora friytor) vara i konflikt med ett flertal intressen som begränsar friytan såsom skolans lokalisering, kulturmiljön och trafiken.

Skolgård kvalitet

Detaljplanen hanterar inte utformningen av skolans utemiljöer på en detaljerad nivå och därmed är det svårt att bedöma huruvida detta påverkar kvaliteter som är viktiga för barn. Enligt kommunens riktlinjer krävs förbättrad kvalitet på friytor om avsteg från planeringsinriktningen görs, vilket gäller för båda gårdarna i detta fall. Dock indikerar barnens synpunkter, studier och Boverket tillsammans att friytan bör vara så pass rymlig att det går att få plats med alla viktiga kvaliteter och för att undvika slitage. Därmed kan det vara svårt att kompensera kvantitet med kvalitet i större utsträckning.

Nedan sammanställs samtliga faktorer/kvaliteter för att uppnå goda utemiljöer utifrån barnens egna perspektiv, personalens perspektiv och kommunens riktlinjer samt för att främja barns hälsa, utveckling och lärande enligt Boverket och forskning:

- Möjlighet till idrott/fysisk aktivitet
- Möjlighet till att uppleva höjder och högre fart
- Möjlighet till lugnare lek, vila och umgänge
- Möjlighet till kreativa aktiviteter
- Stort utbud och variation av lekredskap och aktiviteter
- Möjlighet till utmaningar
- Växtlighet och topografi
- Funktionalitet (mjukt underlag)
- Säkerhet
- Väderskydd
- Möjlighet till att dricka vatten
- Undervisning utomhus
- Direktkontakt mellan verksamhetslokalernas entréer och gården

Enligt kunskapsgrunden är ett sätt att tillgodose variation och stimulera barn i olika åldrars behov av utmaningar att tillämpa zoner av gården. Detta stämmer överens med personalen i dialogens synpunkter på förslaget till gården i markplan, då de föreslog att gården kan delas in i olika zoner på grund av de befintliga byggnadernas placering.

Trafiksäkerhet vid skolan

Enligt både forskning och personalen är trafiksäkerhet en av de viktigaste faktorerna för att skapa goda utemiljöer vid skolor. Tillsammans med barnens synpunkter indikerar detta att gårdarna inte bör omges av höga trafikflöden och att barnens friytor bör separeras från trafik.

Utifrån de givna förutsättningarna, med de vägar som omger gårdarna, framförde personalen att det krävs tätt staket runt gårdarna för att minska risken för olyckor. Dock anger kommunens riktlinjer att en skolgård inte behöver hägnas in. Med tanke på de trafikerade gatorna som omger gårdarna och skolans centrala läge bedöms det ändå behövas någon form av inhägnad i detta fall.

Enligt personalen är det särskilt viktigt är att cykelbanan mellan de två gårdarna avskärmas för att minska risken för skador och olyckor. Med stöd i forskning och barnens önskan om mindre trafikanter bedöms cykelbanans placering mellan gårdarna inte som lämplig med hänsyn till barnets bästa. Här blir behov av cykelstråk och barnets bästa en målkonflikt.

Närliggande friytor

Eftersom Boverket definierar friytan som den yta som barn **på egen hand** kan använda vid sin utevistelse bör fokus först och främst ligga på att tillgodose samtliga kvaliteter och kvantiteter (enligt riktlinjerna) inom den gårdsyta som ligger i direkt anslutning till verksamhetslokalerna. Med utgångspunkt i det som framkom under dialogen med eleverna bedöms barn ha bäst möjligheter till självständig utevistelse inom en friyta som ligger i direkt anslutning till skolbyggnaden.

Om Ekbacken ska användas för att kompensera för en mindre gårdsyta bör det som tidigare nämnt ordnas gena, tillgängliga och säkra stråk för att verksamheten och därmed eleverna ska kunna ta sig mellan gårdarna och Ekbacken.

Som nämnt är det också av vikt att se över god kvalitet och förvaltning av Ekbacken om ytan både ska användas som kompensation och komplement till gårdarna. Personalen från Slottsskolan som deltog på dialogen ser positivt på att Ekbacken ligger nära och att ytan kan utnyttjas för särskilda aktiviteter under skoltid och fritids. Enligt personalen är skolan lämpligt lokaliserad med hänsyn till närheten till ett flertal målpunkter som verksamheten kan utnyttja.

Miljö & hälsa

Buller

Både Boverket och Naturvårdsverket framför att det är viktigt att uppnå goda ljudmiljöer på skolgårdar eftersom för höga ljudnivåer påverkar barns hälsa, lärande, sociala förmåga och kognitiva utveckling negativt. I detta planförslag kan Boverkets och Naturvårdsverkets riktvärden, därmed kommunens riktlinjer, klaras genom skyddsbestämmelser om bullerskydd vilket är positivt för barn. Dock bör utformningen av detta bullerskydd ses över för att övriga viktiga kvaliteter på gården kan tillgodoses samtidigt som att en god uppsikt till och från trafiken på vägarna bör säkerställas med hänsyn till trafiksäkerheten.

Enligt Boverket kan gröna väggar och tak bidra till att minska bullernivåer, vilket stärker vikten av att gården ska innehålla växtlighet. Ett annat medel för att minska ljudnivåer på gården är att placera skolbyggnaderna närmast vägen, vilket har gjorts för den upphöjda gården. Då slakthusbyggnaderna inte kan flyttas, bedöms kulturmiljön gentemot barnets bästa vara en målkonflikt. Dock är det trafiken som initialt gett upphov till en intressekonflikt då trafiken utgör bullerkällan. Som tidigare nämnt bör åtgärder vidtas för att sänka hastigheter och minska trafikflöden.

Då det är stor chans att både boende och skolverksamheten kommer hänvisas till att använda Ekbacken bör även bullernivåerna ses över här. Med utgångspunkt i barnets bästa föreslås att samma riktvärden som för skol- och förskolegårdar tillämpas för barns övriga friytor.

Luft

Utöver buller är trafiken som går på Munktellsgatan och Gustafsvägen den primära källan till avgaser och därmed luftföroreningar. Dock finns inga uppgifter för hur detta påverkar barn. Likväl bör åtgärder som nämnt ovan vidtas för att minska trafiken i sig. Även i fråga om luftkvaliteten konstateras vikten av tätortsnära grönska och växtlighet på gården eftersom det enligt Naturvårdsverket minskar halter av luftföroreningar vilket i sin tur minskar risken för sjukdomar samt främjar barns inlärningsförmåga.

Markföroreningar

Markföroreningar i området, inkluderat skolgården samt Ekbacken, har undersökts och bedömts som acceptabla efter saneringsåtgärder. Dock föreslås att man i kommande arbete följer upp detta för att säkerställa att markföroreningar inte finns där barn vistas och leker genom att exempelvis gräva i marken. Åtgärderna av föroreningar kommer att beskrivas mer detaljerat i en anmälan om efterbehandling i enlighet 28 § i förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Även nivåer av ljud- och luftföroreningar bör följas upp vid kommande byggskede och tillsyn.

Trygghet

Människors, därmed barns, upplevda trygghet är enligt Boverket ofta sammankopplade med belysning, lättorienterade platser, platser med god överblick, platser nära bebyggelse, närhet till målpunkter, platser med aktiviteter och människonärvaro, välskötta platser och säkra trafikmiljöer.

I dialogen med eleverna framgår att de förknippar trygghet med platser som hålls välskötta och rena med exempelvis stort utbud av papperskorgar. Därmed är framtida drift av skolgårdarna, Ekbacken samt gång- och cykelvägar avgörande för barns upplevda trygghet.

Tillsammans med närliggande målpunkter och bostadskvarter samt de nya målpunkter som planen medger bedöms det bli en ökad människonärvaro i och runt området, främst under dagtid. Därmed antas detta bidra till barns upplevda trygghet under dagen.

Både barnen själva och personalen framförde vikten av belysning i området som helhet, men också vid barns platser och stråk. På kvälls- och nattid då färre människor rör sig i området är det därför viktigt att området är upplyst. Särskilt angeläget är det att gårdarna är belysta och används efter skoltid för att det ska vara mindre skadeutsatt. Om området är mindre skadeutsatt, bidrar det i sin tur till ökad trygghetsupplevelse. Vid anordnande av ett bullerskydd behöver därför en god överblick över gårdarna och närområdet säkerställas för att minska risker för skadegörelse.

Det som dock kan minska den upplevda tryggheten är trafiksäkerheten i området. Om det förekommer höga trafikflöden samtidigt som motorfordon upplevs som prioriterade framför gång- och cykeltrafikanter kan detta påverka trygghetskänslan negativt.

Enligt Boverket är parkeringsmiljöer platser som ofta är associerade med upplevelser av otrygghet. Därmed bör utformningen parkeringsplatser och garaget under skolgården studeras vidare.

PRÖVNING

Utifrån analysen sammanfattas nedan vad som bedöms vara barnets bästa i detta detaljplaneförslag.

Boende & vardagsliv

- Lägenheter i olika storlekar, prisklasser och upplåtelseformer
- Tillräckligt stora utemiljöer vid bostaden (tillgång på fritiden)
- God utformning och förvaltning av skolgårdarna och Ekbacken för att ytorna ska kunna användas av ett stort antal människor: allmänheten, skolan och boende i närområdet
- Skolgårdarna och Ekbacken bör inte användas av ett för stort antal barn/människor samtidigt
- God tillgång till befintliga samt nya förskolor och skolor i närområdet

- God tillgång till nya och befintliga fritidsanläggningar inom och i anslutning till området
- Tillgång till fritidsaktiviteter som inte kräver konsumtion
- God tillgång till Ekbacken
- Skolgårdarna och Ekbacken utformas för att bli varierade platser med naturlig växtlighet
- Ekbacken utformas för barn i alla åldrar
- Detaljerad utformning av skolgårdarna och Ekbacken tar hänsyn till jämställdhet, jämlikhet och olika funktionsvariationer
- Säkra tillgänglighet i området som helhet, och för lekredskap/aktiviteter inom friytor
- Skyddsbestämmelser om bullerskydd i plankartan

Rörelsefrihet & trafiksäkerhet

- Prioritera och underlätta för gång och cykel
- Prioritera och underlätta för användning av buss
- God drift av gång- och cykelvägar
- Utforma tydliga, gena och sammanhållna gång- och cykelvägar utan barriärer som kopplar samman barns olika målpunkter
- Koppla ihop de större planerade gång- och cykelstråken med planområdet
- Stärk befintliga busshållplatser trafiksäkert
- Minska trafikflödet inom och runt området, särskilt vid skolområdet
- Minska hastigheten inom och runt området, särskilt vid skolområdet
- Separera gång- och cykelvägar samt busshållplatser från övrig trafik
- Separera barns platser från trafik
- Säkerställ säkra övergångsställen/passager
- Anordna parkeringsgaraget på annan plats i närområdet
- Säkerställ åtgärder för barnets bästa i samband med projekteringen av trafikmiljön

Skola & lärmiljö

- Anordna tillräckligt stor friyta för båda gårdarna i enlighet med kommunens riktlinjer
- Tillgodose kvantiteter och kvaliteter inom friytan som ligger i direkt anslutning till verksamhetslokalerna
- Ekbacken används som kompensation för gården för åk F-6
- Ekbacken används som komplement till gårdarna (utöver kompensation)
- God utformning och förvaltning av Ekbacken
- Skapa gena, tillgängliga och säkra stråk mellan gårdarna och Ekbacken
- Den upphöjda gården bedöms som lämplig för elever i åk 7-9 under förutsättning att den kan innehålla samma viktiga kvaliteter som en gård i markplan
- Sammanställda kvaliteter för goda utemiljöer bör tillgodoses i den detaljerade utformningen av gårdarna (se ovan)
- Tillämpa zoneringsplanering av gårdarna, särskilt för åk F-6
- Gårdarna omges inte av höga trafikflöden
- Anordna någon form av inhägnad runt gårdarna
- Flytta alternativt avskärma cykelbanan som går mellan de två gårdarna

Miljö & hälsa

- Boverkets och Naturvårdsverkets riktvärden överskrids inte på gårdarna
- Boverkets och Naturvårdsverkets riktvärden överskrids inte inom Ekbacken
- Skyddsbestämmelser om bullerskydd i plankartan

- Bullerskyddets utformning bör studeras för att tillgodose viktiga kvaliteter i utemiljön samt trafiksäkerheten. Förslagsvis förs en dialog med barn om detta.
- Gårdarna ordnas med växtlighet
- Minska trafikflödet inom och runt området, särskilt vid skolområdet
- Minska hastigheten inom och runt området, särskilt vid skolområdet
- Följ upp markföroreningar vid barns platser vid kommande byggskede och tillsyn
- Följ upp nivåer ljud- och luftföroreningar vid kommande byggskede och tillsyn

Trygghet

- God förvaltning av skolgårdarna, Ekbacken samt GC-vägar
- Stort utbud av papperskorgar
- Ett flertal målpunkter inom och i närheten av planområdet för människonärvaro
- God belysning, särskilt vid skolgårdarna, Ekbacken och GC-vägar
- God överblick till/från skolgårdarna
- Bullerskyddets utformning bör bidra till god överblick
- Prioritera och underlätta för gång och cykel
- Minska trafikflödet inom och runt området, särskilt vid skolområdet
- Minska hastigheten inom och runt området, särskilt vid skolområdet
- Utformning av parkering i markplan och parkeringsgaraget studeras vid projekteringen

REDOVISNING

Med utgångspunkt i ovanstående gör kommunen följande bedömning.

1. Har analysen lett fram till att planförslaget har reviderats?

Analysen stärker planförslagets beslut att stänga delar av Verkstadsgatan för personbilstrafik samt förslag för att förbättra trafiksäkerheten och separeringen genom upphöjda övergångsställen/korsningspunkter samt GC-vägar. Analysen pekar dock på att kraftigare åtgärder bör vidtas för att begränsa biltrafiken genom området, exempelvis genom att begränsa eller reglera bort genomfartstrafiken, vilket inte har föreslagits i planen.

Analysen stärker planens beslut att reglera gator längs med skolan som lokalgator. Dock bör gatornas utformning ses över för att säkerställa barnets bästa i fråga om trafiksäkerhet och rörelsefrihet. Analysen stärker också detaljplanens förslag på skydd mot buller.

2. Innebär ett genomförande av detaljplanen att barnets bästa sätts i främsta rummet?

Ett genomförande av detaljplanen innebär inte att barnets bästa sätts i främsta rummet. Med utgångspunkt i det som är barnets bästa i detta fall gällande trafiksäkerhet, rörelsefrihet, buller och friyta bedöms platsens lämplighet för skola vara bristfällig. Med andra ord har den initiala lokaliseringen av skolan vägt tyngre än barnets bästa. Dock ansågs denna lokalisering av skola vara mest lämplig i denna stadsdel med anledning av bristen på lämplig mark i övriga centrala lägen samt behovet av skolplatser i och med ny bostadsbebyggelse som uppförs i stadsdelen.

Utifrån given lokalisering strider även barnets bästa mot parkeringsbehovet och trafiken. I detta fall har parkeringsgaraget och dess placering samt trafikens tillgång till denna prioriterats före barnets

bästa. Motivet till att behålla parkeringsgaraget är för att tillgodose Munktellstadens nuvarande och kommande behov som följd av pågående samt antagna planer i stadsdelen. I en framtid med ett minskat bilåkande bör Munktellgaragets volym omprövas mot andra användningsområden som detaljplanen möjliggör och som i högre grad gynnar barn i stadsdelen.

Eftersom slakthusbyggnaderna inte rivits, byggts om eller byggts till har även kulturmiljön prioriterats före barnets bästa. Hade byggnaderna kunnat flyttas eller byggts om hade bl.a. mer friyta kunnat frigöras samt ett stärkt bullerskydd skapas. Motivet till att inte röra anläggningen är att den utgör ett riksintresse som är mycket känsligt för rivning av enskilda byggnader där även utrymmen mellan byggnaderna bedöms viktiga för anläggningens struktur.

I jämförelse med dagens användning av området bedöms förslaget medföra en förbättring för barn.

3. Hur går förslaget i linje med barnkonventionens artiklar?

Planförslaget bedöms till stor del gå i linje med barnkonventionen, då dess artiklar ska ses som en helhet. Eftersom barn berörs har denna BKA gjorts för att pröva barnets bästa enligt artikel 3. Dock kan inte barnets bästa tillgodoses helt i detta fall. Vidare har barn fått uttrycka sin mening, genom dialoger med elever på Slottsskolan, i enlighet med artikel 12.

I fråga om barns lika värde och barn med funktionsvariationers möjligheter, enligt artikel 2 och 23, bedöms det tillgodoses i förslaget, särskilt med tanke på att tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsvariationer är ett krav enligt plan- och bygglagen.

Dock kan planens förenlighet med artikel 31, barns rätt till lek, vila och fritid, samt till viss del artikel 6 gällande barns utveckling ifrågasättas med hänsyn till friytor, trafiksäkerhet och rörelsefrihet.

Genom att medge bostäder och skola bedöms förslaget vara förenligt med artikel 27 och 28.

4. Kompensatoriska åtgärder

Utöver de åtgärder som redan föreslagits under punkt 1 krävs ytterligare och kraftigare åtgärder för att kompensera för att barnets bästa fått ge vika för andra intressen. Både de åtgärder som föreslagits inom ramen för detaljplanen och de åtgärder som inte kan säkerställas i planen gällande trafikmiljön, skolgårdarna och Ekbacken behöver säkerställas i projektering och detaljerad utformning.

För att gården för åk 7-9 ska klara kommunens riktlinjer för friytan per elev, med de givna gårdsstorlekarna, bör minskning av elevantal utgöra en kompensationsåtgärd. Att ange en totalsiffra för minskningen är svårt i dagsläget men siffran bör utgå från kommunens riktlinjer (20 kvm per elev), inklusive möjligheten att kompensera för totala friytekravet upp till 35 %.

En annan kompensationsåtgärd är att säkerställa att båda gårdarna innehåller de kvaliteter som anges i analysen. Eftersom det enligt analysen är svårt att kompensera kvantitet med kvalitet i större utsträckning bör elevantalet främst användas som kompensationsåtgärd för åk 7-9.

5. Rekommendationer för fortsatt arbete

Det är av mycket stor vikt att BKA:n och föreslagna åtgärder lever vidare och genomsyrar genomförandet av detaljplanen. Eftersom kommande arbete blir avgörande för de kompensatoriska åtgärderna föreslås att det skapas en arbetsgrupp som beaktar att BKA:n och barnets bästa förverkligas i processen efter planarbetet. I denna arbetsgrupp bör tjänstepersoner från berörda

förvaltningar och avdelningar ingå. Detta utgör även det sista steget i BKA-processen, utvärdering och uppföljning.

I samband med genomförandet bör det även vara en förutsättning att kompensatoriska åtgärder enligt BKA:n tillgodoses för att bevilja bygglov. Särskilt viktigt är det att i bygglovställa krav på att de kvaliteter som anges i analysen säkerställs på skolgårdarna eftersom gården för åk F-6 gör avsteg från kommunens planeringsinriktning och gården för åk 7-9 inte klarar kommunens riktlinjer alls.

I kommande arbete är det också mycket viktigt att fortsätta involvera barnen själva. Barn bör vara delaktiga och ha möjlighet till inflytande vid utformningen av båda skolgårdarna. Dessutom bör barnens synpunkter inhämtas vid utformning av trafikmiljön och Ekbacken i planområdet. Som nämnt i analysen blir föreslaget bullerskydd avgörande för barns trafiksäkerhet och trygghet, vilket också indikerar att barn, och ev. skolpersonal, ska höras vid utformningen av detta. En dialog med elever i åk 7-9 på Faktoret i Eskilstuna är planerad att utföras framöver i syfte att använda elevernas synpunkter som underlag i det kommande arbetet. Denna dialog var initialt planerad att genomföras inom ramen för denna BKA men till följd av Covid-19 var det inte möjligt.

För barn och personal som deltagit i dialogerna ska det senare i processen, förslagsvis efter projektering och detaljerad utformning, ske en återkoppling på hur deras synpunkter har använts och vad resultatet blev.

I denna BKA har följande tjänstepersoner deltagit:

Lovisa Ehrlin	Planarkitekt/Stadsbyggnadsförvaltningen
Robin Ljunggren Bergström	Planarkitekt/Stadsbyggnadsförvaltningen
Charlotte Bäckstrand	Planarkitekt/Stadsbyggnadsförvaltningen
Carina Källkvist	Trafikplanerare/Stadsbyggnadsförvaltningen
Katarina Einasdötter	Byggnadsingenjör/Kommunledningskontoret
Peter Estberg	Fastighetsplanerare/Kommunledningskontoret

Stadsbyggnadsförvaltningen
Planavdelningen

Jacob Lithammer
Planchef

Lovisa Ehrlin
Planarkitekt